

มารยาทไทยในการเดิน

โดยคำนึงถึงมารยาท อาจจัดเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้คือ

๑. การเดินในกรณีที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์
๒. การเดินในพิธีทางศาสนา
๓. การเดินในพิธีต่างๆ
๔. การเดินผ่านผู้ใหญ่
๕. การเดินนำหรือเดินตามผู้ใหญ่
๖. การเดินโดยทั่วไป

การเดินในกรณีที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์

การเดินนำเสด็จฯ

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ หรือ สมเด็จพระบรมวงศ์เสด็จฯมาถึง ประธานจัดงานหรือเจ้าภาพที่คอยรับเสด็จฯถวายความเคารพ กราบบังคมทูลแล้วถวายรายงานในโอกาสนี้จะเบิกผู้ที่เหมาะสมเข้าเฝ้าด้วยก็ได้ แล้วจึงเดินนำเสด็จฯ ไปยังสถานที่ที่กำหนด โดยปฏิบัติดังนี้

เดินเยื้องไปข้างหน้าไว้ระยะห่างพอสมควร จะอยู่ด้านใดแล้วแต่สถานที่ที่จะอำนวย แต่โดยปกติผู้นำเสด็จจะอยู่ด้านซ้ายของพระองค์ท่าน ในการเสด็จพระราชดำเนินบนลาดพระบาท ผู้นำเสด็จต้องไม่เดินบนลาดพระบาท

ขณะที่เดิน ผู้นำเสด็จจะต้องเดินในลักษณะส้ารวม เมื่อถึงที่ประทับผู้นำเสด็จถวายความเคารพก่อนที่จะถอยออกไป ผู้นำเสด็จถวายความเคารพอีกครั้งหนึ่ง และเมื่อจะนั่งที่ต้องถวายความเคารพอีกครั้งหนึ่ง

หมายเหตุ : การถวายความเคารพนั้น ให้ผู้นำเสด็จปฏิบัติตามความเหมาะสมแก่เครื่องแบบและเพศของตน ในกรณีที่ผู้นำเสด็จต้องกราบบังคมทูลถวายคำอธิบายให้ทรงทราบเรื่องเกี่ยวกับสถานที่หรือการ แสดงควรปฏิบัติดังนี้

เดินเยื้องไปข้างหน้าไว้ระยะห่างพอสมควร พอได้ยินพระราชกระแสและกราบบังคมทูลชี้แจงในเรื่องที่ตรัสถาม ผู้นำเสด็จจะอยู่ด้านใดแล้วแต่สถานที่ที่จะอำนวย แต่โดยปกติจะอยู่ด้านซ้ายของพระองค์ท่านในการนี้ผู้นำเสด็จควรศึกษาเรื่องราวมาล่วงหน้า หรือกราบบังคมทูลเบิกตัวผู้ใดผู้หนึ่งที่มีความรู้ในเรื่องนี้ให้ถวายคำอธิบาย ผู้นำเสด็จจะต้องเดินในลักษณะส้ารวม ไม่เดินเสมอพระองค์ท่าน

การเดินตามเสด็จ

ทั้งชายและหญิงให้เดินเบื้องหลังพระองค์ท่าน ในลักษณะส้ารวมไม่ยิ้มหัว ทักทายหรือทำความเคารพผู้อื่น ถ้ามีลาดพระบาทผู้ที่เดินตามเสด็จไม่ควรเดินบนลาดพระบาท

การเดินในบริเวณที่ประทับ

โดยปกติถ้าพระองค์ท่านประทับอยู่ ไม่ควรเดินผ่านที่ประทับเว้นแต่มีความจำเป็นก็ต้องเดินอย่างส้ารวมระวางที่สุด การเดินผ่านหน้าหรือหลังที่ประทับต้องอยู่ในระยะห่างและพึงกระทำในกรณีที่จำเป็นที่สุด โดยถวายความเคารพดังนี้

- ลุกจากที่นั่ง
- ผ่านที่ประทับ
- กลับเข้าที่ก่อนนั่งลง

การเดินไปทำธุรกิจใดๆ ในบริเวณที่เฝ้าเช่น ยก หรือเลื่อนสิ่งของ พึงถวายความเคารพตามลำดับดังนี้

- ลุกจากที่นั่ง
- ถึงที่จะทำกิจธุระ
- ทำกิจธุระเสร็จแล้วจะกลับที่นั่งเดิม
- กลับเข้าที่แล้ว ก่อนนั่งลง

การเดินขึ้นและลงเมรุเผาศพ พึงถวายความเคารพตามลำดับดังนี้

- ลุกจากที่นั่ง
- ผ่านที่ประทับแล้วขึ้นเมรุ
- ลงจากเมรุถึงพื้น
- ผ่านที่ประทับ
- ก่อนนั่ง ณ ที่ของตน

ทั้งสามกรณีดังกล่าว ผู้ปฏิบัติพึงระวังไม่หันหลังไปทางพระองค์ท่าน ยกเว้นเฉพาะผู้ยืนถวายอากรขาเท่านั้น

การเดินในพิธีทางศาสนา

การเดินเวียนเทียนหรือทำประทักษิณ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาหรือในโอกาสอื่นเพื่อแสดงคารวะต่อพระรัตนตรัย ปุชนิยวัตถุ หรือปุชนียสถาน เดินเวียนขวา ๓ รอบ โดยให้มีปุชนียวัตถุ หรือปุชนียสถานอยู่ทางขวามือของผู้เดิน และพึงปฏิบัติดังนี้

- เดินประนมมือโดยมีดอกไม้ รูปเทียนพร้อม (ในถิ่นกันดารหาดอกไม้ รูปเทียนยากจะเพียงประนมมือก็ได้)
- ขณะเดินควรระมัดระวังอย่าให้รูปเทียนที่จุดไฟอยู่ไปถูกผู้อื่น
- ขณะเดินควรระลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ ที่แน่วไว้นี้พอเป็นแนวปฏิบัติ แต่ถ้าผู้ใดจะบำเพ็ญจิตภาวนากำหนดกรรมฐานอย่างอื่น หรือ พรไตรลักษณ์คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็ได้

การเดินในพิธีต่างๆ

- การเดินตามศพเวียนเมรุ ให้เดินในลักษณะสำรวม เดินเวียนซ้าย ๓ รอบ โดยให้เมรุอยู่ทางซ้ายของผู้เดิน
- การเดินขึ้นและลงเมรุเผาศพ ให้เดินเรียงแถวตามลำดับอย่างมีระเบียบ ไม่แย่งกันขึ้นหรือลงรวมทั้งไม่แย่งกันรับของที่ระลึก
- การเดินในขบวนแห่ ได้แก่ ขบวนแห่ในพิธีต่างๆ เช่น แห่องค์กฐิน แห่เทียนพรรษา และแห่พระศพ ฯลฯ ให้เดินอย่างมีระเบียบและถูกต้องตาม กฎจรรยา

- การเดินเข้า – ออกระหว่างการประชุม โดยมารยาททั่วไป ผู้ที่มีความจำเป็นต้องเดินเข้าหรือออก ระหว่างที่กำลังมีการประชุม ควรแสดงความเคารพ ประธานของที่ประชุมทุกครั้งด้วยการไหว้หรือคำนับเมื่อลุกจากที่นั่ง และเมื่อเข้าสู่ที่ประชุม

การเดินผ่านผู้ใหญ่

การเดินผ่านผู้ใหญ่ ขณะที่ผ่านผู้ใหญ่ไม่ควรเดินลงส้น หรือ มีเสียงดัง และต้องผ่านในระยะห่างพอสมควร

- ขณะผู้ใหญ่ยืน ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่านในลักษณะส้ารวม ปล่อยมือไว้ข้างตัวและค้อมตัวเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่

- ขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้ ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่านในลักษณะส้ารวม ปล่อยมือไว้ข้างตัว ค้อมตัวพร้อมกับย่อเข่าเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่ที่นั่งเก้าอี้อยู่ แต่ถ้าเป็นในบ้านอาจจะใช้วิธีเดินเข้าก็ได้

- ขณะผู้ใหญ่นั่งหรือนอนกับพื้น ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่านในลักษณะส้ารวมเมื่อถึงที่ผู้ใหญ่ที่นั่งอยู่ให้ทรุดตัวลงเดินเข้า เมื่อผ่านผู้ใหญ่ไปแล้วค้อยลุกขึ้นเดิน

- วิธีเดินเข้า ให้คุกเข่าปลายเท้าตั้ง แล้วค้อยสับเข่าออกทีละข้างเหมือนกับการเดินและค้อมตัวลงเล็กน้อยเมื่อใกล้จะถึงผู้ใหญ่

การเดินนำหรือเดินตามผู้ใหญ่

- การเดินนำ เดินระยะห่างพอสมควร จะอยู่ด้านใดแล้วแต่สถานที่ที่จะอำนวนย แต่โดยปกติผู้เดินจะอยู่ทางซ้ายของผู้ใหญ่ เดินลักษณะส้ารวม

- การเดินตาม เดินเบื้องหลังเี่ยงไปทางซ้ายของผู้ใหญ่เดินลักษณะส้ารวมระยะห่างพอสมควร

การเดินโดยทั่วไป

การเดินโดยทั่วไป หมายถึง การเดินที่ไม่เกี่ยวกับพิธี ได้แก่ เดินการกุศล เดินในที่สาธารณะ เดินกับเพื่อน เดินตามถนน เดินข้ามถนน ถ้าเดินในที่สาธารณะหรือเดินกับเพื่อน ให้เดินโดยไม่กีดขวางทางหรือก่อความรำคาญแก่ผู้อื่น ถ้าเดินตามถนนให้เดินบนทางเท้า เมื่อจะข้ามถนนให้ปฏิบัติตามกฎจราจร ควรใช้สะพานลอยหรือทางข้าม (ทางม้าลาย) แม้การเดินในทางข้ามก็ควรระมัดระวังพอสมควร

ขอขอบคุณข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม

อ้างอิง : <https://guru.sanook.com/3975/>